

Похил В.І., кандидат с.-г. наук, доцент

Похил О.М., кандидат с.-г. наук, доцент

Дичаківська А.Ю., магістр

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ВПЛИВ ПРОМИСЛОВОГО СХРЕЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІ ПОКАЗНИКИ ОВЕЦЬ

Анотація. *Проведено дослідження на вівцях асканійської тонкорунної породи (АС) та помісах від їх схрещування з баранами-плідниками Придніпровської м'ясної породи (ПМ). Одержані результати контрольного обліку свідчать, що при відлученні помісні ярки переважали чистопородних одноліток на 23,57%, а в 15-місячному віці на 9,28 %. Дані контрольного забою баранчиків у віці 8 міс. показали також перевагу помісних тварин: за забійною масою – на 37,6 %; масою туші – 38,2, забійним виходом – на 4 % у порівнянні з чистопородними однолітками АС. За настригом немитої та чистої вовни перевага була на боці чистопородних ярків (АС) на 10,1 та 14,3 % відповідно.*

Ключові слова. Схрещування, помісі, скоростиглість, забійні якості, вовнова продуктивність.

Вступ. На сьогодні в Україні споживання баранини дуже низьке і складає всього 18% від норми, а виробництво вовни забезпечує лише 7% потреби. В сучасних умовах на ринку збуту продукції вівчарства головний акцент необхідно робити на виробництво саме м'ясної продукції, використовуючи породи овець, які характеризуються високим рівнем скоростиглості та плодючості [1, 3].

Невикористаний потенціал галузі дає поштовх до розвитку та підвищення економічної ефективності за рахунок селекції, направленої на вдосконалення якостей існуючих та створення нових порід, які можуть поєднувати в собі високу м'ясну продуктивність та значні настриги вовни.

Метою проведеної роботи було дослідження економічної ефективності схрещування баранів-плідників породи Придніпровська м'ясна (ПМ) з матками асканійської тонкорунної породи таврійського типу (АС). Науково-виробничий дослід проводився в ТОВ «Агро-Інвест» Солонянського району Дніпропетровської області.

Методика досліджень. Дослідження є фрагментом НДР «Вплив технологічних факторів на підвищення якості тваринницької продукції» (номер Державної реєстрації 0114U005590) та «Удосконалення племінних і продуктивних якостей сільськогосподарських тварин та аквакультури» (номер Державної реєстрації 0110U002410) Дніпровського державного аграрно-економічного університету. У 2017 році господарством було придбано два барани-плідники породи Придніпровська м'ясна в ТОВ «Вівчар Придніпров'я». Для проведення науково-господарського досліду були сформовані 2 групи вівцематок (50 гол. кожна), одна з яких була штучно запліднена баранами-плідниками асканійської тонкорунної породи, друга – баранами-плідниками породи Придніпровська м'ясна. Обидві групи знаходилися в однакових умовах утримання та годівлі. Ягніння проходило в січні-лютому 2018 р., починаючи з другого тижня життя ягнят привчали до грубих, потім концентрованих кормів. Після відлучення в 4 місяці молодняк вирощували на природних пасовищах з підгодівлею концентрованим кормом, в кількості 250-300 г на голову.

Результати досліджень. Впродовж досліду ми встановили наступний рівень відтворювальної здатності вівцематок: запліднюваність – 96-98 %, плодючість – 115,2-123,1%, вихід ягнят на 100 маток при відлученні – 111,8-117,4 %. При цьому, за всіма показниками відтворювальної здатності переважали вівцематки другої групи, при заплідненні яких використовували баранів-плідників породи Придніпровська м'ясна.

Жива маса це важлива селекційна ознака від якої залежить м'ясна продуктивність тварин. Саме визначення живої маси тварин є основним критерієм для оцінювання динаміки їх росту та розвитку.

Встановлено, що новонароджений молодняк обох дослідних груп суттєвої різниці за живою масою при народженні майже не мав – 4,2-4,34 кг, за незначною перевагою помісей.

При відлученні ярки асканійської тонкорунної породи на 23,6 % поступалися помісним, жива маса яких в середньому складала 26,47 кг. Ця тенденція зберігалася до 15-місячного віку і в кінці досліду різниця сягала 9,28 % або 3,87 кг.

Умови годівлі та утримання, породні особливості, стать, вік тварин, напрям селекції та технологія ведення галузі – всі ці фактори впливають на кількість та якість м'ясної продуктивності овець [2]. Контрольний забій піддослідних баранчиків був проведений у 8-місячному віці, і його результати

показали достовірну перевагу помісей. Так, їх передзабійна жива маса була на 24,8 % вище і складала 46,3 кг, забійна – на 37,6 кг, і становила 22,11 кг.

Маса туші та внутрішнього жиру у помісних баранчиків сягала 20,89 кг та 1,22 кг, що на 5,77 кг і 0,27 кг більше відповідних показників чистопородних одноліток. В результаті, за показником забійного виходу (47,75 %) перевага нащадків баранів Придніпровської м'ясної породи досягала 4,0 %.

Туші помісного та чистопородного молодняку відповідали вимогам першої категорії: компактна форма, рівномірний зовнішній полив жиру, мармуровість м'язів добре виражена.

На сьогодні попит на вовну значно зменшився, але вона була і залишається незамінним, одним з найкращих матеріалів для легкої промисловості. Тому селекціонери не припиняють вдосконалення тонкорунних овець у напрямку поєднання не тільки високих настригів вовни але і значної м'ясної продуктивності. Цього можна досягти забезпеченням належних умов утримання, оптимальною і збалансованою годівлею, з врахуванням спадкових особливостей тварин, а також використовуючи баранів м'ясних порід при розведенні.

При проведенні бонітування досліджувалися показники вовнової продуктивності ярок дослідних груп. Встановлено, що чистопородні ярки асканійської тонкорунної породи перевершували помісних за всіма показниками вовнової продуктивності. Так, настриг немитої вовни у контрольній групі склав 4,23 кг, що на 10,1 % більше ніж у помісних. Нاستриг чистої вовни більший на 14,3 % – 2,48 кг, а у помісей – 2,17 кг. Згідно з вищезазначеними показниками, як наслідок – і вихід чистої вовни, і коефіцієнт вовновості також був вищим у ярок асканійської тонкорунної породи – 58,6% і 100,77 г/кг та відповідно у помісних – 56,5% і 83,9 г/кг.

На настриг вовни та її подальше використання при переробці впливає важлива технологічна властивість – довжина, яка в першу чергу залежить від породної належності тварин, проведеної селекції на вдосконалення цієї ознаки та її реалізації за достатнього рівня годівлі та мінімізації впливу факторів зовнішнього середовища. Вовна чистопородних асканійських тонкорунних овець вирівняна за довжиною, чим вони завдячують своїм походженням від австралійського барана типу «стронг».

Показник довжини вовни був вищим на 12,5 % у помісних ярках – 13,91 см, проти 12,35 у ярках АС, що було встановлено при проведенні індивідуальної оцінки довжини вовни ярків в 15 місячному віці. На нашу думку, це зумовлено більшою довжиною вовни баранів породи Придніпровська м'ясна – 12-14 см.

Головною технологічною ознакою при переробці вовни є її тони́на, яка залежить від породної належності, статі, фізіологічного стану, віку і знов ж таки умов утримання та збалансованості годівлі. Оцінка 15-місячних ярок показала, що тони́на вовни чистопородних відповідає 60-64 якості, а у помісних 15,2 % – 64 якість, 67,5 % – 60 якість, 17,3 % – 58 якість, що можна вважати результатом проведеного схрещування.

Висновки.

1. При проведенні схрещування вівцематок асканійської тонкорунної породи таврійського типу з баранами-плідниками породи Придніпровська м'ясна підвищився рівень відтворювальної здатності вівцематок, молодняк відрізнявся високою енергією росту (при відлученні помісні ярки переважали чистопородних одноліток на 23,57%, а в 15-місячному віці на 9,28 %).

2. Дані контрольного забою баранчиків у віці 8 міс. показали перевагу помісних тварин: за забійною масою – на 37,6 %; масою туші – 38,2, забійним виходом – на 4% у порівнянні з чистопородними однолітками АС.

3. За настригом немітої та чистої вовни перевага була на боці чистопородних ярок на 10,1 та 14,3 % відповідно.

Бібліографічні посилання

1. Квитко Ю.Д. Мясная продуктивность и качество мяса овец разного происхождения / Ю.Д. Квитко, А.В. Скокова, С.Ф. Силкина // Овцы, козы, шерстяное дело. –2012.– № 2.–С.39-41.
2. Похил В.І. Порівняльна характеристика м'ясних якостей овець різних генотипів / Похил В.І., Задорожня О.М. // Вісник аграрної науки. – 2005. - № 5. – С. 38-39.
3. Похил В.І. Промислове схрещування у вівчарстві за участі породи шароле / Похил В., Похил О., Лінський О., Голинська О // Науковий вісник НУБіП України. Серія: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, 0 (271). – 2018. – С. 148-157.

